

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Qu. V. Vtrum aliqua Meditatio dici propriè poßit Theologia mystica?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Q V A E S T I O . IV.

*Vtrum Theologia mystica sit idem habitus
cum alia Theologia sicutem superna-
turalis?*

Theologia **S**upponimus Theologiam, seu scientiam de aliâ naturali, alia supernaturalem, sicutem extinsecè, quæ communiter in ea nrae quasi partes subdividuntur. Prima est positiva, seu expositiva, sacra Scriptura; Secunda, *Polemica* qua versatur in controversiis contra hæreticos. Tertia, *Scholastica*, quæ ex principiis revelatis conclusiones suas deducit ad indagandam veritatem circa divina. Quarta, *Moralis*, quæ agit de directione aetuum humana. Quinta, *mystica*, quæ sine interpretatione, argumentatione, discurso, vel indagine DEUM ipsum cognoscit. De his sacra doctrinae quinque partibus uberior agit noster Dominicus à sanctissima Trinitate in sua *Bibliotheca Theologica in septem Tomos divisâ*, & Româ edita ann. 1666. & seqq.

Ratio dubitandi est, quia reliqua partes theologiae, quas modo retulimus, sunt unus habitus in specie infinita, ut tenent communiter Thomistæ cum D. Thoma prima parte, questione 1. articulo 3. Confirmatur, quia ratio Angelici Doctoris utrumque videatur convincere, ex eo nempe quod habeant unicum objectum, Deitatem scilicet, quæ est ratio formalis quæ, ad quam reliqua omnia ordinantur; eandemque rationem formalē *sub qua*, nimirum abstractionem ab omni materia; & principia fundata in revelatione divina, quæ omnia inveniuntur in objecto mysticae Theologiae.

Sententia **D**icendum tamen est, mysticam Theologiam, negativa sive loquaciter de acquisitione, sive de infusa essentiā, expositur d'ferre ab alia Theologia, neque cum illa ac probatur. In hoc debent convenire omnes Mystici, qui utriusque Theologia dictrinem, vel ponunt, vel supponunt, ut videtur est in nostra *Catena mystica*, questione 2. P. obatur primò: Quia Theologia mystica sive sit acquisitionis, sive infusa, est quādam contemplatio, ac prouide simplex intuitus veritatis: Theologia autem in aliis partibus est discursiva & argumentativa, ut docet D. Thomas i. parte, quest. 1. articulo 8.

Secundo, Q. ia habitus Theologiae Scholasticae vel solum radicaliter & quo ad modum; vel solum extinsecè est supra naturalis, ratione objecti, atque principio secundum se; intrinsecè tamen, & entitative est naturalis: cum quia ultimo specificatur à mediis, seu principiis, ut subsunt discorsi humano natura: alium quia est habitus acquisitionis, & non infusa; & ita docent communiter Thomistæ, sed habitus à quo procedit Theologia mystica acquisitionis, est habitus infusus fidei, impetratus ab habitu Religiosis: habitus autem à quo procedit Theologia mystica infusa, est habitus infusi doni sapientiae, vel intellectus fidem ipsam: illustrans: & in superiori gradu non est aliquis habitus, sed actualis lemen infusum, ut suo loco dicitur; ergo non possunt convenire eidem habitui.

Satisfactio **S**i dicas, Theologia mystica etiam adquisita est actus supernaturalis, ergo licet habitus sit adquisitus, non ideo erit naturalis. Respondeo, quid-

quid sit, an actus fidei, qualis est actus ille generalis, & simplex Theologiae mystica adquisita, sit super naturalis quod substantiam, vel quod modum, licet semper indiget auxiliis communibus gratia: non est eadem ratio de habitibus; habitus enim supernaturales semper infunduntur sicut ad infusionem gratia, & non producuntur per nostros actus, euā supernaturales, ut habitus Theologicus adquiritur per suos.

Unde ad rationem dubitandi responderetur esse diversam rationem de aliis partibus, aut quasi partibus Theologiae; omnes enim per suos actus adquiruntur; omnes habent idem objectum tam quoad rationem formalem quæ, quam quoad rationem sub qua; unde nec sunt diversæ species, nec proinde queunt esse plures in eodem subje-cto.

Per quod etiam patet responsū ad confirmationem: nam licet ratio formalis quæ, objectum horum habituum sit eadem, ratio tamen formalis *sub qua* est diversa; siquidem respectu fidei est revelatio formalis; respectu vero Theologiae est revelatio tantum virtualis; quatenus ex principio fidei formaliter revelatis deducit, & considerat conclusiones, quæ virtualiter continentur in eisdem principiis, ac proinde quæ sunt virtualiter revelatae. Unde *DEVS ut Deus*, & ut substantia lumini divinae revelationis formalis, est objectum specificativum fidei; ut vero substantia lumini revelationis virtualis, est objectum specificativum Theologiae. Nec est, cur in hoc amplius immoremur; nemo enim ibit inficias habitus fidei, & donorum Spiritus sancti diversum esse ab habitu Theologico.

Q V A E S T I O . V.

*Vtrum aliqua meditatio proprie posset dici
Theologia mystica?*

Ratio prima dubitandi potest esse, quia aliqui dixerunt sub nomine Theologia mystica cadere omnes actus virtutis spiritualis, quibus ad DEUM cognoscendum incumbimus, ut videtur est in *Catena mystica Carmel.* quest. 2. respn. 2. Secundò: Quia proprium est Theologiae mystica cognoscere DEUM per negationem omnium objectorum: sed aliqua meditatio ita tendit in DEUM, removendo, scilicet, & negando de eo quidquid positivum potest in DEO imaginatio, vel intellectus representare: ergo saltem ista meditatio negativa dicenda erit Theologia mystica. Major patet ex dicendis juxta doctrinam D. Dionysii minor etiam patet; hic enim modus meditandi DEUM sapius inculcatur à viris spiritualibus, ut poteris perfectus, quammodum meditandi per affirmationem, vel quia sic possimus meditationi circa DEI attributa negativa infinitatis, impenititatis, &c.

Conclusio **tamen** negativa videtur ample-
Sententia **A**etenda ab omnibus tam Scholasticis quam My-
negatis. Prob. Quia, ut in confessio est apud omnes, eliguntur, qui istam Theologiam intellectui adscribunt, illa est quādam contemplatio, immo & contemplationum sublimissima; sed contemplatio est actus intelligentiae sine discorso, cum sit simplex veritatis intuitio; meditatio autem consistit in indagine & discorso rationis: ergo, &c.

Ad primam rationem dubitandi responderetur, illam significationem Theologiae mystica esse la-

tissi-

Solvuntur dubitandi rationes.
tissimam, & impro priam, & solum posse sustineri
in eo tenui, in q[uo]d disposi tiones, & media ad fi-
nem, nomine ipsius finis possunt appellari: sicut
lib. nomina viæ contemplativa cadunt ea om-
nia, qua ad contemplationem conducent, cum
tamen ipsa in sola contemplatione propriæ & ita-
cè consultat.

Ad secundum respondet distingendo ma-
jorem situm simplici intuitu in ipso DEO sic
denudato ab omni alia forma. Concedo, remo-
vendo actualiter per discutum prædictas formas,
nego. Dum enim meditantes istam discutim faci-
mus; DEUS est super omnia; ergo non est sol,
nec lux, nec sapientia, aut bonitas, prout nos sa-
pientiam, & bonitatem concipimus; vel hoc mo-
do; DEUS non est sol, nec lux, nec illa per-
fectio, quam ex creatura ipi attribuimus, ergo est
super omnia, & nullo modo per ipsas cognoscibilis,
et in le cœ iuslum concipimus illas imagines &
formas: et ideo, quas de DEO negamus, que d[icitur] o
pugnam, cum Theologia mystica, quæ enīm
contemplatio est, non est discursus, sicut eum sup-
ponit, & quatenus talis contemplatio ab aliis sub-
tilis DEUM contemplatur.

Q V A E S T I O VI.

Vtrum aliqua contemplatio acquisita posset
Theologia mystica nuncupari?

*Quid sit
contem-
platio.*

Contem-
platio secundum D. Thomam 2. 2. q[uo]d.
180. art. 1. & 3. est simplex veritatis intuitus:
postquam enim per meditationem veritatem
quæliam invenimus, in ea contemplanda fit-
mus, cum non sit ultra cur investigetur.

*Contem-
platio a-
cquisita in
contem-
plationis
subdivi-
sionibus.*

Inter plures contemplationis divisiones, quas
lib. est in Cœna mystica resumit, præcipua est illa, qua-
fusa, alias adquisita, & infusa dividitur: adquisitam
possimus exercere cum volumus communib[us]
tantum gratia auxilii adjungi; cum fiat iuxta nostrum
humanum modum operari; infusam non
nisi DEO peculiariter vocante, & auxiliis specia-
libus adiuvante, cum sit supra modum operandi
humanum.

*Alia ac-
quisita &
contem-
plationis
subdivi-
sio.*

Sed dividitur acquisita in eam, quæ est per affi-
rmationem, quando licet DEUM sub aliquo for-
ma poli via concipimus: & in eam, quæ est per
negationem, quando ipsum ab omnibus formis &
imaginibus denudatum intruerit: in eam, quæ
si per actum fidei simplicissimum, & universali-
lem, quo DEUM ut quoddam totum per se est sim-
plicis, & incomprehensibilis contemplatur. Quibus si p[ro]positis ex dictis in catena, & infra dicen-
dis,

Ratio oritur dubitandi, quia communite Do-
ctores, qui loquuntur de Theologia mystica, eam
ur quid divinum, & incomprehensibile inspicunt, nec
purant posse aliquem ad eam pervenire, nisi variis
prærogationibus passivis, multisque charismatis
præveniunt, & specialissima grata Spiritus sancti
ad illam eleverit. Confirmatur, quia D. Diony-
sius quoties loquitur de illa Theologia, eam ut
divinissimam extollit, statimque in 1. capite hujus
libri valde supernaturalem, & inf. lam incusat,
sub exemplo Moysis Exod. 24. qui jam purificatus
& non solum a populo, sed a sacerdotibus quo-
que segregatus ascendit ad montem: ergo cum ex
Dionygio significatum hujus nominis accepti-

mus, non debemus ad alia pro libitu divertere.

Dicendum nihilominus est, lice hoenomen Authoris
Theologiae mysticae anonomastice, & pro famo-
propositionis ster pro sola contemplatione infusa, & non r[ati]o & ex-
qua cumque, sed sublimiori & supereminenti spof-
ponitur. Etiamen quoque significare aliquam ex con-
sentientia.

ploribus adquisiti, saltem cum addito adquisi-
te, ut ambiguitas evitetur. Ita ex Recensionib[us]
nostri Josephi à IESV-MARIA lib. 1. ascensus anima Lib. 1. A-
ad DEUM cap. 21. dum ponit definitionem in eis mys-
ticæ etiæ contemplationis, & illustratam;
et eam, quæ mediane fidei nostro humano modo
exercerit. Et in Apologia mystica cap. 2. ubi haec
contemplationi acquisitione applicat definitionem
D. Dionysii ex cap. 7. de divin nom. affectuque san-
ctum Docto. in illam in 1. cap. Theologia
mystica docuile: pro qua erat sententia afferit D.
Thomam, 3. sent. dist. 34. queb. 1. a. 2. Idem sequitur
Actor libri Theologie mysticae, cuius in ca-
tena fecimus mentionem. Idem denique Actor
concordantie mysticae, (quocumque ille sit, de
quo nos alibi) qui lib. 21. cap. 20. 21. & 22. hoc
explicat & probat cum rationibus, tam authorita-
tibus.

Diximus vero in conclusione; aliquam ex con-
templationibus acquisitus: quia non omnis contem-
platio acquisita debet hoc nomine gaudere, nisi
illa, quæ DEUM, vel contemplatur negativo
modo, denudatum ab omni forma, ut supra in-
noavimus, & po. est appellari primus gradus,
tanquam primus ad eam ingredior; vel illa quæ
per fidem simplici & universalis actu in DEUM,
tanquam bona quoddam incomprehensibile,
& à nobis pro hoc statu ignotum & inaccessible
existitur, qui secundus arque ultimus gradus
Theologie mysticae acquisitus potest dici, qui est
velut prioris complementum. Nam contempla-
tio illa, sive consideratio propria incipientium,
quæ DEUS affirmativè per formas, & imagines
positivas cognoscitur, non debet talis appellari,
utpote quæ vaide discrepat ab ea, quam Diony-
sius in hoc, aliusque libris lep[er]is insinuat.

Conclusio igitur quoad primam partem de
contemplatione infusa non indiget probatione.
Quoad secundam de acquisitione, probatur primò
ex ipsa nominis etymologia; nam quatenus hæc
contemplatio est cognitio DEI theologiam sonat,
quatenus autem DEUM contemplatur obscurè,
& sine aliqua distinctione formæ, vel imaginis
mysticae bene audit.

Probatur secundò ex ipsis hominis imposi-
tione: Nam S. Dionysius non solum illam non
excludit ab illius significato, sed perspicue com-
prehendit, quatenus ad eam consequuntur plures
Timo lieum moneret & exhortaret, ut deserat
representaciones sensibiles, atque intellectuales
operationes, &c. Quamvis enim in fine primi capi-
tuli infusam ipsam Theologiam celebat, ut prob-
barat in confirmatione opposita; attamen in
principio capitis de adipiscenda acquisita pertra-
ctat, præsumptuofus siquidem esset, in & otio
sum ad infusam Theologiam discipulos induce-
re, cum ea ex solo DEI beneplacito, & non ex no-
stris meritis, aut industria dependeat; & sicut est
laudabile acquisitam appetere & procurare, ita
superbia esse & præsumptio ad infusam nostris
conatus aspirare, ut passim docent Sancti, atque
Doctores mystici.

Probatur tertio ex analogia & similitudine
cum